

РЕШЕНИЕ

№ 562

гр. София, 05.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. IV-Д СЪСТАВ, в публично заседание на тринадесети декември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Здравка Иванова

Членове: Цветомира П. Кордоловска
Дачева
Наталия П. Лаловска

при участието на секретаря Алина К. Тодорова
като разглежда докладваното от Цветомира П. Кордоловска Дачева Въззивно гражданско дело № 20211100509658 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл.258-273 от ГПК.

С Решение № 20125397 от 27.05.2021г. по гр.д. № 54923/2020г. по описа на СРС, II ГО, 76 състав ответникът **М.НА В.Р.**, с адрес: гр. София, ул. „***** е осъден да заплати на ищеца **Н. Е. С.**, ЕГН *****, с адрес: гр. Варна, ул. „*****, на основание чл. 181, ал. 1, във вр. с чл. 142, ал. 1 от ЗМВР и чл. 86, ал. 1 от ЗЗД следните суми: **3480 лева (три хиляди четиристотин и осемдесет)**, представляваща обезщетение за храна за периода от 01.09.2017г. до 31.01.2020г., както и **434, 94 лева (четиристотин тридесет и четири лева и деветдесет и четири стотинки)**, представляваща лихва за периода от 01.09.2017 г. до 24.02.2020 г. Присъдени на ищеца по компенсация са и сторените деловодни разноски в размер на 593, 81 лева (петстотин деветдесет и три лева и осемдесет и една стотинки).

Недоволен от така постановеното решение е останал ответникът **М.НА В.Р.**, който в срока по чл. 259, ал. 1 от ГПК го обжалва в цялост, при наведени твърдения за недопустимост и неправилност, поради съществено нарушение на съдопроизводствените правила, както и при нарушение на материалния закон. По-конкретно въззивникът поддържа, че, надлежен ответник по искове за възнаграждение и обезщетения, свързани с изпълнението на служебните правоотношения на служителя е съответната служба, учреждение или

поделение, в което служителят е назначен, независимо от органа по назначаването. Аргументите в тази насока почиват на разпоредбата на чл. 61 от КТ, която следвало аналогично да се прилага по отношение на разпоредбите в ЗДСл. По този начин, в настоящия случай надлежен ответник по предявените иски се явявал ОД на МВР – Варна, като с този довод се твърди първоинстанционният съд да е постановил недопустимо съдебно решение, което било и в противоречие с постановките на ТР № 1 от 30.03.2012г. по т.д. № 1/2010г. на ОСГК на ВКС, според които съдът всякога служебно следи за процесуалната легитимация на страните, което е абсолютна процесуална предпоставка за упражняване правото на иск.

В условията на евентуалност, въззивникът излага възражения за неправилността на първоинстанционното решение. По същество, сочи се, че СРС неправилно е тълкувал релевантните разпоредби в ЗМВР, като поддържа се, че право на безплатна храна или левовата ѝ равностойност имат само служителите по чл. 142, ал. 1, т. 1 и т. 3 от ЗМВР, но не и тези по чл. 142, ал. 1 т. 2 от ЗМВР, какъвто е ищецът. Това било така, доколкото на основание §69, ал. 6 от ПЗР към ЗИДЗМВР определената индивидуална основна заплата на служителя включва и левовата равностойност на храната по чл. 181, ал. 1 от ЗМВР. Този извод се подкрепял и от последното изменение на разпоредбата на чл. 142, ал. 4 от ЗМВР от 07.07.2020г., което макар и след датата на подаване на исковата молба, свидетелствало за административната реформа по отношение делението и предоставените права на различните категории служители в МВР. Поради всичко това моли въззивния съд да обезсили решението като недопустимо, в условията на евентуалност да отмени изцяло решението и вместо него да отхвърли исковите претенции като неоснователни и недоказани. Претендира разноски.

В срока по чл. 263, ал. 1 от ГПК въззиваемият Н. Е. С. оспорва въззивната жалба по подробно изложени съображения. Счита първоинстанционното решение за правилно, обосновано и законосъобразно, като постановено в съответствие със събраните по делото доказателства и в правилно приложение на закона. Претендира разноски.

Въззивната жалба е процесуално допустима като подадена от надлежна страна, в срока по чл. 259, ал. 1 от ГПК и срещу подлежащ на обжалване съдебен акт.

За да се произнесе по основателността на жалбата, Софийски градски съд, като въззивна инстанция, обсъди събраните по делото доказателства съобразно чл. 235, ал. 2 и ал. 3 от ГПК и чл. 12 от ГПК, във връзка с изтъкнатите доводи и възражения, при което намира за установено следното:

Първоинстанционният съд е сезиран с иски с правно основание **чл. 181, ал. 1, във вр. с чл. 142, ал. 1 от ЗМВР и чл. 86, ал. 1 от ЗЗД** за заплащане на сума в размер на **3 480 лева**, представляваща следващата се *левова равностойност на неосигурена храна* за периода от 01.09.2017г. до 31.01.2020г., както и сума в размер на **434, 94 лева**, представляваща лихва за периода от 01.09.2017г. до 24.02.2020г.

Съгласно чл. 269 от ГПК, въззивният съд се произнася служебно по

валидността на решението, по допустимостта му само в обжалваната част, а по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата. Както вече Върховният касационен съд многократно се е произнасял (решение № 176 от 08.06.2011 г. по гр. д. № 1281/2010 г. III г.о.; № 95 от 16.03.2011 г. по гр. д. № 331/10 г. на IV г.о.; № 764 от 19.01.2011 г. по гр. д. № 1645/09 г. на IV г.о.; № 702 от 5.01.2011 г. по гр. д. № 1036/09 г. на IV г.о.; № 643 от 12.10.2010 г. по гр. д. № 1246/09 г. на IV г.о.) въззивният съд се произнася по правилността на фактическите и правни констатации само въз основа на въведените във въззивната жалба оплаквания; проверява законосъобразността само на посочените процесуални действия и обосноваването само на посочените фактически констатации на първоинстанционния съд; относно правилността на първоинстанционното решение той е обвързан от посочените в жалбата пороци, а надхвърлянето на правомощията по чл. 269 от ГПК е основание за касиране на въззивното решение.

В случая, обжалваното решение е издадено от надлежен съдебен състав на Софийски районен съд, в рамките на предоставената му от закона правораздавателна власт и компетентност, поради което същото е **валидно**. Предвид изискванията на процесуалния закон за служебната проверка на постановеното решение в обжалваната му част, съдът счита, че не се установяват нарушения на съдопроизводствените правила във връзка със съществуване и упражняване правото на иск, поради което първоинстанционното съдебно решение е **допустимо**.

В тази връзка, като неоснователно следва да се отхвърли възражението на въззивника за липса на процесуална легитимация по така предявените искове. Видно от съдържанието на исковата молба, от което компетентният съд прави преценка за наличието или липсата на тази абсолютна процесуална предпоставка за упражняване правото на иск, настоящият случай касае твърдения за породено *служебно правоотношение между страните по реда на ЗМВР и ЗДСл, а не трудово правоотношение по реда на КТ, поради което и разпоредбата на чл. 61 от КТ е неприложима и неотнормирана към настоящия спор.*

От друга страна, следва да се спомене, че **съгласно разпоредбите на чл. 158, т. 2 от ЗМВР и чл. 227 от ЗМВР, орган по назначаване и прекратяване на служебните правоотношения на държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 2 от ЗМВР, какъвто е въззиваемият Н. Е. С., е Министърът на вътрешните работи.** Съдържанието на служебното правоотношение между страните са взаимните права, задължения и компетентности, в това число определяне и изплащане на възнаграждение, подsigуряване ползването на платен отпуск, осигуряване на служителя, изплащане на обезщетения и други, като тези служебни правоотношения се осъществяват чрез структурата или звеното, в което служи държавния служител, без това да прави самата структура (ОД на МВР) страна по служебното правоотношение. **Така и по аргумент от чл. 6, ал. 1 от ЗДСл вр. с чл. 158, т. 2 от ЗМВР вр. чл. 142, ал. 1, т. 2 от ЗМВР, следва, че искът е предявен по отношение на действително материално пасивно легитимиран субект, в лицето на М.НА В.Р..**

Настоящият въззивен състав намира, че при постановяване на атакуваното решение не е допуснато нарушение на императивни материалноправни норми, а с оглед релевираните във въззивната жалба оплаквания е правилно и обосновано по следните съображения:

От фактическа страна не е спорно и по делото се установява от представената Заповед № 8121К-6629/21.08.2017г. на МВР, че през исковия период страните са били обвързани от *валидно служебно правоотношение, в рамките на което Н. Е. С. е изпълнявал при М.НА В.Р. длъжността Началник на отдел административен при ОД на МВР – Варна, ръководно ниво 7А по Класификатора на длъжностите в администрацията, с ранг III младши, респективно установява се, че е имал статут на държавен служител по смисъла на чл. 142, ал. 1, т. 2 от ЗМВР*. Освен това, по делото е несъмнено установено, че през процесния период действат **Наредба № 8121з-773 от 01.07.2015г.** за условията и реда за осигуряване на храна или левовата ☐ равностойност на служителите на Министерството на вътрешните работи, **Заповед № 8121з-37/19.01.2016г. на МВР, Заповед № 8121з-58/09.01.2017г. на МВР, Заповед № 8121з-44/16.01.2018г. на МВР и Заповед № 8121з-1464/31.12.2019г.,** с които размерът на дължимата храна за служителите на МВР е нормативно определен на 120 лева месечно. Не се спори и, че до 28.08.2017г. на Н. Е. С. е осигурявана храна или нейната равностойност.

От правна страна, основният спорен въпрос по делото е дали при уреждане статута *на въззивника като държавен служител по смисъла на чл. 2, ал. 1 от ЗДСл вр. чл. 142, ал. 1, т. 2 от ЗМВР се прилагат и разпоредбите на ЗМВР, в частност тази на чл. 181, ал. 1 от ЗМВР.*

Нормата на чл. 181, ал. 1 от ЗМВР предвижда, че на служителите на МВР се осигурява храна или левовата ѝ равностойност. Съобразно разпоредбата на чл. 142, ал. 1 ЗМВР служителите на МВР са: 1. държавни служители – полицейски органи и органи по пожарна безопасност и защита на населението; 2. държавни служители; 3. лица, работещи по трудово правоотношение. В разглеждания казус, безспорно между страните, ищецът имал статут на държавен служител по смисъла на чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР.

Настоящият съдебен състав счита, че **правния статут на служителите по чл. 142, ал. 1, т. 2 от ЗМВР, в това число и Н. Е. С., се урежда както от общия ЗДСл, така и от специалния ЗМВР.** Това следва от изричния текст на специалния закон, който в чл. 1 от ЗМВР има характер на обща разпоредба, определяща предметния обхват на закона, и гласи, че ЗМВР урежда принципите, функциите, дейностите, управлението и устройството на МВР и статута на служителите в него. **Тази разпоредбата дава основание останалите текстове на специалния закон да се тълкуват с оглед и във взаимовръзка с нея.** Ето защо разпоредбата на чл. 142, ал. 4 от ЗМВР в приложимата и към казуса редакция предвиждаща, че статутът на държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 2 от ЗМВР се урежда със ЗДСл, също следва да е тълкува във връзка с чл. 1 от ЗМВР. Следователно **общите разпоредби относно статута на държавния служител се прилагат по отношение на служители по чл. 142, ал. 1, т. 2 от ЗМВР само и единствено при липсата**

на изрично специално правило в ЗМВР, което би дерогирало общия закон. Изключването изцяло на статута на държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 2 от ЗМВР от приложното му поле би противоречало на основните принципи на управление на държавната служба в МВР, посочени в чл. 141 от ЗМВР.

С оглед на правния извод на настоящия състав, че ЗМВР се прилага и по отношение на специалните права на служителите по чл. 142, ал. 1, т. 2 от ЗМВР, какъвто несъмнено е и въззиваемият, следва, че по отношение и на него се прилага специалната разпоредба на чл. 181, ал. 1 от ЗМВР. Тоест, **визираната разпоредба не провежда разграничение относно категориите служители на МВР, които имат право да получат безплатна храна или левовата ѝ равностойност, предвид на което настоящият съдебен състав приема, че всички служители на МВР, включително държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 2 от ЗМВР, имат това право.** Допълнителен аргумент в тази насока се извлича и от разпоредбата на чл. 181, ал. 5 от МВР, която делегира на Министъра на вътрешните работи с наредби да определя единствено условията и реда за предоставяне на сумите и доволствията по чл. 181, ал. 1 – 3 от ЗМВР, **но не и да ограничава кръга на служителите на МВР, които да получават безплатна храна или левовата ѝ равностойност.**

Настоящият съдебен състав не споделя доводите на въззивника за недължимост на сумите за безплатна храна на държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 2 от ЗМВР, основани на промяната в ЗМВР от 01.02.2017г., поради следното:

Съгласно § 69 от ПЗР към ЗИДЗМВР (в сила от 1.02.2017 г. - ДВ, бр. 81 от 2016 г.) служебните правоотношения на държавните служители в МВР, за които се прилага § 86 от ЗИД на ЗМВР и които към датата на влизане в сила на този закон заемат длъжности за държавни служители с висше образование и притежаващи висше образование, с изключение на тези от Медицинския институт на Министерството на вътрешните работи и на тези по § 70, ал. 1, т. 1, се преобразуват в служебни правоотношения по ЗДСл, считано от датата на влизане в сила на този закон. Съобразно ал. 6 на същия текст при назначаването на служителите по ал. 1 се определя индивидуална основна заплата, не по-ниска от определеното към датата на влизане в сила на този закон възнаграждение, определено по реда на ЗМВР и включващо заплата за длъжност, допълнително възнаграждение за прослужено време и за научна степен и левовата равностойност на храната по чл. 181, ал. 1 от ЗМВР. **Следователно на тези служители, на които по силата на закона правоотношенията се преобразуват в служебни такива по ЗДСл, също се дължи левовата равностойност на храната по чл. 181, ал. 1 от ЗМВР.**

Противно на изложените от въззивника доводи, настоящият съдебен състав намира, че горното виждане на законодателя личи именно и от последващото исковия период изменение на редакцията на чл. 142, ал. 4 от ЗМВР от 2020г., която категорично, при уреждането на статута на държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 2 от ЗМВР, препраща към правото им по чл. 181, ал. 3 от ЗМВР да получат безплатна храна или левовата ѝ

равностойност, както и към други, изрично уредени в ЗМВР права и задължения на служителите на министерството.

По гореизложените мотиви съдът намира, че на ищеца, в качеството му на служител по чл. 142, ал. 1, т. 2 от ЗМВР, се дължи левовата равностойност на неосигурената от ответника безплатна храна.

Все в тази връзка, М.НА В.Р. не твърди, че е предоставил на Н. Е. С. полагащата му се безплатна храна, нито че е заплатил нейната равностойност. Позовава се на § 69, ал. 6 от ПЗР към ЗИДЗМВР, като твърди, че сумата за храна била включена в определената на ищеца основна заплата на държавен служител по чл. 142, ал. 1, т. 2 от ЗМВР. Това възражение следва да се отхвърли като неоснователно и недоказано, доколкото при носена от него доказателствена тежест да установи факта на погасяване на задължението за заплащане на равностойността на полагащата се на служителя безплатна храна, в частност – че равностойността на храната е била включена в индивидуалното възнаграждение на Н. Е. С., **същият не е провел дължимото от него пълно и главно доказване.**

Въз основа на законовата делегация на чл. 181, ал. 4 от ЗМВР министърът на вътрешните работи издал и заповеди за определяне на размера на левовата равностойност на храната на служителите на ЗМВР, като по делото са представени редица Заповеди на министъра на вътрешните работи, които обаче касаят единствено служителите по чл. 142, ал. 1, т. 1 и 3 и ал. 3 от ЗМВР.

Доколкото, по горните мотиви на съда, въззивникът дължи левова равностойност за неосигурена храна и на служителите по чл. 142, ал. 1, т. 2 от ЗМВР и предвид липсата на правна уредба относно нейния размер, следва по аналогия съответно приложение да намерят именно правилата на въпросните подзаконовни нормативни актове – Заповед № 8121з-37/19.01.2016г. на МВР, Заповед № 8121з-58/09.01.2017г. на МВР, Заповед № 8121з-44/16.01.2018г. на МВР. Ето защо и на основание чл. 4 от Наредба № 8121з-773 от 01.07.2015г. за условията и реда за осигуряване на храна или левовата ѝ равностойност на служителите на МВР във връзка със заповедите на министъра на вътрешните, то на Н. Е. С. за процесния период се дължи ежемесечно левова равностойност за неосигурена храна в размер на 120 лева, при което дължимото обезщетение за неосигурена храна за периода от 01.09.2017г. до 31.01.2020г. е **3 480 лева**, което впрочем като размер, заедно с дължимата лихва за периода от 01.09.2017г. до 24.02.2020г. в размер на **434, 94 лева**, е установено по делото от неоспорено от страните и прието от първоинстанционния съд заключение на ССЧЕ.

Ето защо въззивният съд намира, че предявените искове по чл. 181, ал. 1, във вр. с чл. 142, ал. 1 от ЗМВР и чл. 86, ал. 1 от ЗЗД са основателни и като такива следва да бъдат уважени в цялост.

В упражнене на правомощията си по чл. 271 от ГПК и предвид съвпадението на крайните изводи на СГС и СРС въззивната инстанция е длъжна да потвърди обжалваното решение.

При този изход на делото и на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК, разноси

за въззивното производство се следват на въззиваемия, който е заявил претенция за присъждане на адвокатско възнаграждение в размер на 600 лева.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 20125397 от 27.05.2021г. по гр.д. № 54923/2020г. по описа на СРС, II ГО, 76 състав, с което **М.НА В.Р.**, с адрес: гр. София, ул. „***** е осъдено да заплати на **Н. Е. С., ЕГН *******, с адрес: гр. Варна, ул. „*****, на основание чл. 181, ал. 1, във вр. с чл. 142, ал. 1 от ЗМВР и чл. 86, ал. 1 от ЗЗД следните суми: **3480 лева (три хиляди четиристотин и осемдесет)**, представляваща обезщетение за храна за периода от 01.09.2017г. до 31.01.2020г., както и **434, 94 лева (четиристотин тридесет и четири лева и деветдесет и четири стотинки)**, представляваща лихва за периода от 01.09.2017г. до 24.02.2020г.

ОСЪЖДА М.НА В.Р., с адрес: гр. София, ул. „***** да заплати на **Н. Е. С., ЕГН *******, с адрес: гр. Варна, ул. „***** на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК сумата от 600 лева, направени разноски пред въззивния съд, по компенсация.

Решението е окончателно и не подлежи на касационно обжалване, съгласно чл. 280, ал. 3 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____